

DIMENSIONS OF WRITING AUTOBIOGRAPHICAL NOVEL *I LEFT THE VILLAGE*, ION VLASIU

Delia-Maria Roşca (Răuţă-Roşca), PhD, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureş

Abstract: Extracting strength from deep springs Transylvanian peasant, the tradition of anonymous artists from remote times." (Dan Grigorescu) He is "deeply penetrated the man's task to carry forward toil nature" and "stand up, defeating all difficulties and obstacles arising in the way to its purpose of being able to think and live in creator". (Francis Păcurariu). Ion Vlasiu "take upon themselves a part of the natural process of nature, bringing us an art full of sincerity, discreet vibration of emotive serenity Romanian sovereign" (Edgar Papu).

Vlasiu's triple vocation, best known as a sculptor, but almost equally painter and writer, did not lead to the eclecticism of endowments. His paintings have sought the way to the interpretation of the human soul. He has nostalgia jelly village as a national collective soul, which feels solidarity and whose survival would want to ensure amid contemporary human drama. In the tradition he seeks glow of brightly colored, woven with vegetal decorative elementary rhythmic reaching images on appearances stylized and primitive vibrations. Villages, landscape, history are areas (areas) of their predilection choose the topics presented in the form of metaphor, as a symbol. The ages of man and throughout his life, depiction of the everyday world and anonymous copies of his village plan national history and culture are becoming favourite. Through his sculpture he seeks to reach those original forms, resembling ancestral simple bodies produced by the forces of nature. Regardless of the material used - stone, wood, plaster - he tries to recreate the pure form. In constant communication with the world of his native area, he gives life to this world so complex inventing a laconic language heads of children, the elderly, peasants, intellectuals or heroes. By morphology and stylistic sculpture - especially impressive totemic representations and works inspired from fairy tales and legends - direct link to the traditions of this nation. His novels that touch autobiographic literary fiction size without losing authenticity of the document thrill of living life, human structure and define his artistic village whose background is in all its undeniable. In memories prose, in sculpture and painting, Ion Vlasiu permanent living revelation of the outside world and their own inner world with a genuine sense.

Keywords: art, traditions, authenticity, fiction, village.

„Extrăgându-și forța din adânci izvoare țărănești transilvane, din tradiția artiștilor anonimi din vremuri îndepărtate”. (Dan Grigorescu)¹, el este „adânc pătruns de menirea omului de a duce mai departe truda naturii” și „de a se ridica, înfrângând toate greutățile sau obstacolele ivite în cale, la rostul său de ființă capabilă să gândească și să trăiască în mod creator”. (Francisc Păcurariu)². Ion Vlasiu „ia asupra-și o parte din procesul firesc al naturii, aducându-ne o artă plină de sinceritate, de discretă vibrație emotivă și de suverană seninătate românească” (Edgar Papu)³.

O activitate artistică dusă până în ultimele zile ale existenței pământene, aflată sub semnul unei înzestrări plurale, una dintre cele mai prestigioase din arta românească în acest secol de tipul celei desfășurate timp de peste șapte decenii de Ion Vlasiu, constituie un teritoriu vast cu relieful său accidentat, cu izvoarele și stratigrafia lui complexă ce rămâne încă cu toate eforturile exegeților de cartografiat la dimensiunile lui reale, o dată cu stabilirea unor confluente semnificative, cu o geografie spirituală care i-a marcat hotărâtor gândirea formativă. Într-un interesant studiu, Mircea Muthu⁴ analizează în principal această „omologie a tiparelor plastice și literare” specifică lui Ion Vlasiu, arătând pe bună dreptate că : „La Ion Vlasiu între cele două forme de exprimare: plastică și literară - se instituie un *va et vient perpetuu* cu toate că, teoretic vorbind se optează pentru cea dintâi în acord cu fibra țărănească din ființa artistului”⁵. Desigur această „fibră țărănească” a lui Ion Vlasiu este o componentă esențială a viziunii sale, a ethosului său determinant, dar nu singură. Credem că, în același timp cu egală justificare ar putea fi adusă în discuție și latura sa curioasă de veșnic experimentator, avid de noi medii și de asimilare a unor posibilități expresive neașteptate. Vlasiu se dezvăluie, pentru cine îi cunoaște opera timpurie, dar și cea de maturitate, drept un spirit de avangardă sui-generis.

În acest sens, o abordare, fie și fragmentară dintr-o altă perspectivă, decât cea amintită mai înainte și anume cea dată de multitudinea contribuțiilor critice, în evaluarea plasticii lui Ion Vlasiu oferă numeroase probe în privința receptării personalității sale, ca fiind de natură bipolară cu o permanentă pendulare între tradiție, matricea existențială ce i-a înrâurit demersul plâsmuitor de forme și extremă permisivitate către tendințele îndrăznețe, inovatoare, caracteristice operei lui din marile centre europene.

Una din perspectivele fertile asupra acestei creații ar putea fi deschisă de punerea în ecuație a scrisului său, a unui jurnal impresionant mai ales (poate cel mai amplu din cultura noastră), alcătuind un adevărat „Bildungsroman” (din care s-au publicat numeroase fragmente), ca unul dintre elementele cu valoare de grilă interpretativă de primă mână privind sculptura, pictura și desenul artistului.

¹Dan Grigorescu (1931-2008) – critic de artă, scriitor român;

²Francisc Păcurariu (1920-1997) – scriitor român;

³Edgar Papu (1908-1993) – eseist și critic literar român.

⁴Mircea Muthu (n. 1944) eseist, critic și istoric literar

⁵Mircea Muthu, *Delta și condeiu*, în *Lucaefărul*, nr. 8, 21 martie 1990, p.4

Tripla vocație a lui **Vlasiu**, cunoscut mai ales ca sculptor, dar aproape în egală măsură pictor și scriitor, nu l-a dus spre un eclecticism al înzestrărilor. Picturile sale au căutat drumul spre talmăcirea sufletului omului. El are nostalgia satului ca matcă a sufletului colectiv național, cu care se simte solidar și a cărui supraviețuire ar vrea să o asigure în mijlocul dramei umane contemporane. Pe linia tradiției, el caută străluciri de colorit puternic, vegetal împletit cu o decorativitate ritmică ajungând la imagini elementare, la apariții stilizate și vibrații primitive. Lumea satului, peisajul, istoria sunt arii (domenii) din care își alege cu predilecție temele prezentate sub forma metaforei, a simbolului. Vârstele omului și parcursul vieții sale, reprezentarea figurilor exemplare din lumea cotidiană și anonimă a satului său din planul istoriei și al culturii naționale devin subiecte predilecte. Prin sculptura sa el caută să ajungă la acele forme originare, strămoșești care seamănă corpurilor simple, produse de forțele naturii. Indiferent de materialul folosit - piatră, lemn, ghips - el încearcă să recreeze forma pură. Într-o continuă comunicare cu universul spațiului său natal, el dă viață acestei lumi atât de complexe plăsmuind într-un limbaj laconic capete de copii, bătrâni, țărani, intelectuali sau eroi. Prin morfologii și stilistică sculpturasa - mai ales reprezentările de factură totemică precum și lucrările inspirate din basme și legende - se leagă direct de tradițiile acestui neam. Romanele sale în care autobiograficul atinge dimensiunea ficțiunii literare fără a pierde însă fiorul autenticității documentului de viață trăită, îi definesc structura umană și artistică al cărei fond sătesc este incontestabil în toate ipostazele sale. În proza memorialistică, în sculptură și pictură, Ion Vlasiu trăiește permanenta revelare a lumii din afară și a propriei lumi interioare cu un autentic sentiment dramatic.

Reputatul sculptor român Ion Vlasiu s-a născut în 6 mai 1908 la Lechința, județul Mureș. Fiu de țărani, rămas orfan de ambii părinți, crescut de bunicii dinspre mamă în Ogra, pe Mureș, peisajul acestui sat și figurile celor doi bunici marchează proza evocatoare a lui Ion Vlasiu.

Lechința e sat pe Valea Mureșului, sat românesc locuit de vreo 500 de suflete. Înainte cu mulți ani locul pe care azi trăiesc lechințenii, nu era sălbatic, ci locuit de strămoși.

Privind chipul celor adunați în biserică sau în alt loc, cu ușurință se poate vedea că deși una la port, lechințenii sunt deosebiți la înfățișare. Sunt unii chipeși cu chipul bălai, alții mărunței cu obrazul osos, bărnaci. Femeile sunt mărunte, îndesate și oacheșe, altele mai zvelte cu ochii căprui, limpezi; toate sunt dragăstoase din fire și harnice, iar bărbații, mai mult făloși.

Tatăl său era lechințean după mamă din veac în veac, iar după tată de șapte generații, la capătul cărora stă un străbunic preot, Popa Chirilă, venit de undeva din Țara Oltului. Acesta a avut doi copii, unul cu tragere spre învățătură, supranumit Boeru și unul zis Lupu, fără înclinații cărturărești. Acesta s-a însurat cu o fată din sat și s-a făcut plugar. Prenumele Vlas l-a purtat după al nevastei și el și toți urmașii, care sunt nenumărați. E drept că și azi Vlăsăștii băștinași spun cu hulă despre seminția lui Lupu că a furat numele lui Vlas, cei mai mulți au uitat însă cum a fost și cred despre Vlăsăști că sunt una. Dacă preotul satului nu i-ar fi povestit lui Ion Vlasiu toate acestea și el așa ar fi crezut.

Numele Vlas, în scriptele de la sfârșitul secolului al XIX preoții latinizați l-au scris Blazius, dar forma asta n-a prins rădăcini în uzul lechințenilor. Numele se schimbă iar, ceva

mai târziu, după 1818 odată cu România mare. Scriitorul l-a schimbat în Vlasiu pe când era elev ca sa-l facă mai românesc. (Vlas vine de la Vlah).

Lechința este așezată lângă Mureș, râu cu mers domol și cu o istorie pierdută în veacuri. Mai era în Lechința și o pădure prin care scriitorul umbla cu vitele, pădure care purta numele haiducului Oancea.

Când avea șase ani tatăl său a plecat în război și i s-a pierdut urma; i-a fost scris să nu aibă nici act de moarte. A murit de holeră în Galiția în primele luni ale primului război mondial.

Mama sa a murit în 1818 și cum nu mai avea pe nimeni a fost dus la Moșul său în Ogra, sat mai sus pe malul stâng al Mureșului; Lechința e pe dreapta. Moșul său era zgârcit la vorbă, după cum și viața lui a fost zgârcită cu el. A fost orfan și a crescut slujind la alții. Vremea însurătoarei l-a apucat slugă la Vasile Păcurar din Ogra, cu a cărei fată s-a însurat, moștenind o parte din avere. A făcut însă prea mulți copii și viața lui a fost grea.

La 12 ani Moșu l-a dus la Școala de Arte și Meserii din Târgu-Mureș, unde a rămas cinci ani. În primul an era uimit de cinematograf, dar orașul nu-i plăcea și a fugit de două ori.

Între anii 1921-1926 urmează Școala de Arte și Meserii din Târgu-Mureș, după care, între 1928-1930 studiază sculptura cu Romulus Ladea⁶ la Școala de Belle-Arte din Cluj. 1932 este anul în care deschide prima expoziție personală de sculptură la Târgu-Mureș care este și prima expoziție de sculptură din acest oraș. În 1933 editează primul și singurul număr al revistei de avangardă Herald împreună cu un grup de tineri intelectuali clujeni printre care Olga Caba, Yvonne Rossignon, Eduard Mezincescu, Eduard Pamfil, Wolf Eichelburg, Grigore Popa. Publică aici cu pseudonimul Saul Pelaghia.

Debutează cu poezia *Mașinism* în 1932 la revista clujeană „O lume nouă”, iar editorial în 1938 cu romanul memorialistic *Am plecat din sat*, scris în 1937-1938 la Paris, în timpul unei specializări. În 1932 face cunoștință cu Geo Bogza, Sașa Pană și S. Perahim, frecventează grupurile avangardiste literare, în 1933 deschide o expoziție de desene împreună cu Miron Radu Paraschivescu și Ion Vitner (1914-1991) scriitor și critic literar în localul librăriei Hasefer. Asociindu-se cu un grup de tineri intelectuali clujeni (Eduard Mezincescu, Grigore Popa, Nicu Caranica, Wolf Aichelburg, Olga Caba, Radu Pușcariu), editează în 1933 revista avangardistă „Herald”, rămasă la un singur număr, unde semnează proza *Deschidere la un banchet*. Mai scrie la „Ardealul”, „Revista literară”, „Dacia”, „Caleidoscop”, „Symposion”, „Gând românesc”, „Hyperion”, „Patria”, „Tribuna Ardealului”, „Societatea de mâine”, iar mai târziu la „Contemporanul”, „Gazeta literară”, „Tribuna” etc. uneori semnând Saul Pelaghia, Gh. Scridon și Lukian Vlasiu. În 1921 își oficializase numele Vlasiu.

După tatonări poetice neconcludente, Vlasiu se afirmă prin *Am plecat din sat* (Premiul „Adamachi” al Academiei Române), primit cu entuziasm de critica literară a vremii. Abia ulterior s-a constatat că romanul constituia o parte a unei ample structuri epice, intitulată *Drum spre oameni* (1947, ulterior revăzută și amplificată), în care mai intră *Copilărie uitată* (plasată la editarea integrală a operei, în 1970, drept „cartea întâi”), *Casa nebunilor* (cartea a

⁶Romulus Ladea (1901-1970) sculptor român, profesor universitar

III-a), *Ritmuri* (cartea a IV-a), *Omul printre arbori* (cartea a V-a), *O singură iubire* (cartea a VI-a) și *Pământul* (cartea a VII-a). Toate urmăresc procesul aspru al formării unui artist, printre dificultăți, îndoieli, frământări intime și de creație, într-o succesiune epică bine condusă, al cărei caracter de generalitate poate fi dedus dincolo de accentul autobiografic, și el foarte evident.

În 1939 publică romanul autobiografic *Am plecat din sat*, premiat cu Premiul Academiei Române. Este primul volum dintr-un vast ciclu autobiografic în care relatează meandrele formației sale ca om și ca artist și care mai cuprinde „Poveste cu năluci” 1941, „Drum spre oameni” – 1962 „O singură iubire” – 1965 „Cartea de toate zilele” – 1984, „Succes moral” – 1985 „Monolog asimetric”-1988 „În spațiu și timp” (4 volume apărute între 1970-1987) „Obraze și măști”-1994 „Casa de sub stejari”-1999. Între timp organizează numeroase expoziții personale de sculptură și pictură la Cluj, București (1933 – Sala Hasefer, 1936 – Sala Mozart; 1942 – Sala Dalles, 1944 – Sala Dalles, 1957 – Sala Magheru, 1967 – Sala Dalles, 1978 – Sala Dalles, 1984 – expoziție retrospectivă Sala Dalles) Timișoara, Brașov, Paris (1938), Varșovia (1977), Athena (1979). Participă la cele mai importante expoziții colective din București și Cluj, precum și la expozițiile de artă românească din străinătate, importanță deosebită o are Bienala de la Veneția din 1976.

Din meditațiile risipite în caietele parțial editate apoi sub titlul *În spațiu și timp* (trei volume, 1970-1973), Ion Vlasiu construiește în ciclul său romanesc o lume coerentă, consonantă cu opera sculptorului și pictorului tocmai fiindcă toate se regăsesc în cele din urmă în una și aceeași interioritate fecundă. Fără îndoială cel mai realizat tablou epic este *Am plecat din sat*, amestec de tradițional și modern; mai cu seamă proza tradițională, deoarece ea evocă o vârstă și un spațiu recurente în literatura română: copilăria la țară, șocul despărțirii de sat, impactul cu lumea citadină, diversitatea acesteia.

Aparent, mozaicul întâmplărilor repetă tehnica amintirilor din copilărie ale marelui humuleștean, cu aceleași figuri tutelare: mama - frumusețe de madonă rustică asprită de grijile copleșitoare ale unei gospodării ce se ruinează în lipsa bărbatului mort în război; ea însăși secerată de boală în plină tinerețe; tatăl amestec de duioșie și asprime; portretul hieratic al străbunicului Bacu, dar mai ales extraordinarul cuplu al Bunei și Moșului veghind fiecare în felul său cu sentimente contrastante soarta orfanului.

Acestui nivel îi este tributar și lexicul povestitorului care nu refuză stridentele coloristice. Voluptate în explorarea unor straturi geologice, satul e pentru Ion Vlasiu „Atlantida mea”. Dar tocmai acest sentiment al derivei și scufundării introduce în text o fibră de ironie amară, încât cunoscutul topos al deșezării – frecvente în lirica ardelenilor – apare răsturnat.

De altfel, ciudățeniile copilului în conflict cu mentalitatea colectivă și cu structurile arhaice, prevestesc neastâmpărul, curiozitatea, setea de noutate a tânărului artist.

În perspectiva construcției integrale, în cadrul căreia romanul din 1938 reprezintă secvența cea mai rotunjită și cea mai realizată din punct de vedere artistic toate judecățile enunțate în legătură cu proza lui Vlasiu trebuie relativizate sau reformulate.

Desigur, elementul rural arhaic de veche civilizație autohtonă exercită o fascinație puternică asupra autorului, dar nu mai poate fi judecat ca un cadru închis al narațiunii, ci doar

ca un factor de opoziție în raport cu civilizația citadină, modernă, ca o imagine de contrapondere mirifică deși contorsionată de convulsii profunde.

Memorabile sunt certurile pentru pământ (pentru avere în general) din sânul familiei, precum și tirania „Moșului” asupra copiilor. De altfel, „Moșul” și „Buna”, creionați după chipul real al bunicilor din Ogra ai scriitorului, cu delicatețea și sensibilitatea ivite din dragostea pe care le-o păstra, dar și cu privirea rece, a observatorului imparțial sunt poate personajele cele mai reușite ale cărții.

Dacă în romanul *Am plecat din sat* Vlasiu părea că se folosește de copil (alter egoul său) ca de un pretext spre a da contur imaginii satului copilăriei, în *Drum spre oameni* accentul se mută pe trăirile și devenirea personajului principal.

Dintr-o proză de atmosferă menită a surprinde o colectivitate, cartea se transformă în romanul formării intelectuale și artistice a unui personaj, într-un bildungsroman. Curgerea vieții lui Ionel cu privațiuni, cu experiențe sociale și erotice, cu acumulări spirituale și trăiri interioare, cu câștiguri în cunoașterea oamenilor și a realității, ordonează un imens material faptic pe care autorul îl domină autoritar și îl prezintă atractiv. Narațiunea e scrisă cu nerv, adesea chiar cu suspans și e înțesată de simboluri ce îi adâncesc sensurile, de pildă: susurul și oglindirile Mureșului, sclipirile dragostei, azurul cerului etc.

Limbajul e viu, colorat cu metafore și cuvinte fruste uneori chiar cu regionalisme. În configurarea personajelor se simt dalta și penelul artistului plastic care alege cu talent detaliile sugestive ca și elementele esențiale. S-a vorbit, nu întâmplător, de modalități expresioniste în desenul figurilor și în perspectiva planurilor narrative.

Trăsătura de bază a prozei lui Vlasiu o constituie lirismul de o mare varietate, mergând de la patosul frenetic al participării la viața personajelor până la poezia descrierilor de natură și la duioșia înfățișării figurilor apropiate.

O proză poetică având delicate alunecări în fantastic fiind frecvente și în trilogie, se află în *Poveste cu năluci* (1941) istorie a unei iubiri tulburătoare cu consecințe formative asupra autorului. În mod complementar proza artistică în cea mai mare parte cu substrat autobiografic, constituind o bogată mină de date pentru istoricul literar are alături vastul jurnal publicat sub titlul *În spațiu și timp* (I-IV, 1970-1987).

Parcurgându-i ultimele file ale cărții *O singură iubire* (1965), nu ai senzația că termini de citit o carte, ci că îți ieși prea devreme rămas bun de la un prieten drag care într-o atmosferă de caldă și nesilită intimitate ți-a povestit prin câte a trecut din ziua de când n-ai mai fost împreună; constăți că în decursul întregii povestiri tonul i s-a menținut simplu și fără emfază. Surprinzător de mlădioasă pentru scurttimea ei, fraza lui vădește o remarcabilă măiestrie a cuvântului scris. „Iubesc viața mai presus de orice. Ea e singura mea iubire” înțelepciunea cristalizată în aceste câteva cuvinte formează esența întregii cărți asupra sensului artei, asupra felului în care relațiile dintre oameni trebuie să se desfășoare, asupra multor altor probleme care în totalitatea lor formează un sănătos sistem de gândire social-artistică.

Încercând să-i surprinzi mecanismul intim al elaborării estetice ai putea să crezi la început că totul în această carte s-a realizat ușor, ca într-o curgere lină. Abia după ce citești mai adânc țesătura, începi să înțelegi din perfecta cumpănire a tuturor mijloacelor literare

întrebuințate, că te găsești în fața unei opere literare care închide între paginile sale o îndelungată muncă desfășurată în mare parte deasupra hârtiei și cu condeiul în mână.

Lupta artistului cu el însuși, conflictul omului cu societatea, bucuria împlinirii și mai ales continua îndoială privitoare la sensul existenței și la valoarea artei răzbat din aceste pagini emoționante. Demnă de consemnat e în *Obraze și măști* (1995) suita de portrete ale unor personalități pe care le-a cunoscut creionate în tonuri alb-negru intense.

Cărțile au fiecare câte un suflet. Atrăgătoare prin valoarea lor literară și deosebit de interesante ca mărturie asupra vieții câtorva dintre artiștii noștri plastici de seamă, aceste memorii asigură o bună trecere a anilor vieții.

Modul privilegiat de expresie de-a lungul întregii sale cariere artistice a fost cioplitul în piatră sau lemn, înțeles nu doar ca tehnică, ci, în spiritul ideilor timpului ca o cale de acces spre sensuri primordiale ale materiei. A practicat și sculptura de modelaj în portrete și reliefuri în teracotă, unele cu temă religioasă care păstrează în planurile largi amintirea formei cioplite. De prin anul 1940 începe să fie interesat de geometrismul și elementaritatea artei țărănești pe care sculptura și pictura le încorporează. Ion Vlasiu alternează cioplitul cu modelajul, sculptura cu pictura, tendința spre abstracție cu valențe simbolice (seria de *Ritmuri* din 1933, *Stihiile războiului*, 1965-1970 sau sculpturile în lemn traforat și colorat din anii 80 – Paradisul terestru) cu figurația.

Este autorul mai multor monumente dedicate unor evenimente sau figuri memorabile ale istoriei și culturii românești – Horia, Cloșca și Crișan (Cluj, 1974), monumentul Unirii (Blaj, 1975), Aurel Vlaicu (Târgu-Mureș, 1976), Ion Creangă (Piatra Neamț, 1983).

Vlasiu se înfățișează ca un artist care vede în interesul pe care îl arată fenomenului o dimensiune obligatorie a menirii sale artistul adevărat trebuie să fie dublat de un pasionat investigator al climatului cultural, căci, altfel, riscă să se abandoneze unui cult al propriei valori – distructiv și reducionista, să se rupă de realitate, comițând astfel greșelile de neiertat de a-și refuza accesul la chiar sursa de inspirație a artei sale. Fie că abordează arta din perspectiva teoretică sau analizează materializările ei particulare Vlasiu tratează întotdeauna cu seriozitate și responsabilitate subiectul, ajungând să contureze o adevărată *ars poetica*, pe care o supune dezbaterii ori de câte ori are ocazia.

Ca întotdeauna când își propune să descifreze paradigma unui anume concept, el încearcă să nu scape din vedere nici o componentă a acestei teme de meditație, formulând atât definiții ale artei, cât și ale artistului, abordând problematica talentului, a stilului și a echilibrului estetic, investigând specificul operei de artă, analizând doctrine și curente artistice, comentând fenomenul artistic românesc și universal. Chiar și în acest areal teoretic, Vlasiu nu abdică de la principiul autocunoașterii, așa că analizele de acest fel se focalizează adeseori asupra creației personale, oferindu-i cititorului privilegiul de a asista la un fascinant spectacol al unei conștiințe artistice acutizate la extrem, de o sensibilitate profundă orientată spre satisfacerea nevoii presante de autodefinire.

Voința de a transmite sensuri pe calea simbolurilor, făcându-și un program din a nu copia realitatea, îl duce uneori la rătăcirii, în care socotea că rostul artei ar fi acela de a sugera mișcarea materiei privită în abstracția ei. Nevoia interioară de a fi original se suprapune însă, constant, năzuinței de a se ști înțeles, receptat de oameni, de oamenii adevărați, cinstiți, de cei

ce muncesc. De aici permanenta sa neliniște creatoare, veșnica sa nemulțumire de sine, necesitatea resimțită de a se depăși continuu, până la găsirea celui mai drept și luminos drum spre oameni.

Importanța sculptorului și pictorului Ion Vlasiu își va impune locul meritat în devenirea artei românești a acestui veac. Ca și scriitorul, de altfel, de neocolit într-o viitoare istorie literară. Artist total, de factură renascentistă, cum tot mai puțini există, Ion Vlasiu mai trebuie încă descoperit și așezat la locul ce i se cuvine în artele plastice și în literatura noastră din acest frământat sfârșit de ev.

Bibliografie:

Am plecat din sat, Sighișoara, Editura Miron Neagu, 1938; ediția a II-a, completată cu 8 reproduceri după sculpturile autorului, București, ESPLA, 1957; ediția a III-a, cu desene și reproduceri din operele autorului, București, Editura Eminescu, 1979; ediția a IV-a, cu o prefață de Dan Grigorescu, București, Editura Minerva, 1988.

Micu, Dumitru, *Istoria literaturii române: de la creația populară la postmodernism*, București, Editura Saeculum, 2009, p.262-263.

Oprișan, I., *Ion Vlasiu în Dicționarul general al literaturii române*, vol. VII – J-Z, București, Editura Univers Enciclopedic, 2009, p. 368-369.

Zaciu, Mircea, Papahagi, Marian, Sasu, *Dicționarul scriitorilor români*, București, Editura Albatros, 2002, p.786-789.